วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ 19
ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2564

สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล: ทักษะการปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลง
THE DIGITAL ACCOUNTANTS' COMPETENCY: ADAPTIVE SKILLS IN A TRANSFORMED WORLD

ประสุตา นาดี[1*] ธุวพร โคนพันธ์[1] กมลลักษณ์ มาตราช[1] ทัศนัย นาทัน[1]
ตวัน ทัศนบรรลือ[1] ปานชีวา กุลีสูงเนิน[1] ศุภาพิชญ์ ตรงวัฒนาวุฒิ[1]
บุษยมาส เทียนกระจ่าง[1] พรพิมล หว่างพัฒน์[1] และ ศุภกัญญา ภูทองกิ่ง[1]
Prasuta Nadee[1*] Tuwaporn Konpan[1] Kamonluk Matarad[1] Tatsanai Natan[1]
Tawan Tassanabanlue[1] Pancheewa Kuleesungnean[1] Supapit Trongwattanawut[1]
Busayamas Teankrajang[1] Bhornpimon Wangpat[1] and Suphakanya Phoothongking[1]

(Received: May 11, 2021; Revised: August 8, 2021; Accepted: November 24, 2021)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการปรับตัวของนักบัญชีกับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ซึ่งทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านการเป็นคู่คิดผู้บริหาร ทักษะด้านการบริหารจัดการอารมณ์และความคิด และทักษะด้านการเรียนรู้เชิงพลวัต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีในประเทศไทย จำนวน 400 คน ใช้วิธีการคัดเลือกแบบสะดวก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ผลจากการศึกษา พบว่า นักบัญชีให้ความสำคัญกับทักษะการปรับตัวในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยให้ความสำคัญกับทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ทักษะด้านการเป็นคู่คิดผู้บริหาร ทักษะด้านการเรียนรู้เชิงพลวัต และทักษะด้านการบริหารจัดการอารมณ์และความคิด และพบว่าทักษะการปรับตัวทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล โดยทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์สูงที่สุด ($\beta = 0.454$, $p < 0.01$) รองลงมาคือ ทักษะการเป็นคู่คิดผู้บริหาร ($\beta = 0.398$, $p < 0.01$) ทักษะการเรียนรู้เชิงพลวัต ($\beta = 0.356$, $p < 0.01$) และทักษะการบริหารจัดการอารมณ์และความคิด ($\beta = 0.290$, $p < 0.01$) ตามลำดับ ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะบัญชีขององค์กรวิชาชีพและสถาบันการศึกษาได้ในปัจจุบันและอนาคต

คำสำคัญ: สมรรถนะ นักบัญชี ทักษะ ยุคดิจิทัล

---

[1] นักวิจัยอิสระ

* Corresponding author, E-mail: prasuta.n@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were to study the level of accountants' adaptation skills in the digital age and to study the relationship of accountants' adaptation skills and accountants' competency in the digital age. The adaptation skills of this study consisted of 4 skills included technology skill, business partner skill, soft skill, and dynamic learning skill. The sample of this study were 400 certified public accountants in Thailand by using convenience selection. Data were collected by using questionnaires and analyzed using percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis. By studying the opinions of the accountants' adaptation skills in the digital age as a whole, it was found that all 4 skills were at a high level. The accountants had given priority to technology skill, followed by business partner skills, dynamic skill and soft skill were the last. The study of the relationship between adaptation skills and accountants' competency in the digital age found that all 4 skills had a significant relationship with accountants' competency. The technology skills had significant relationship with accountants' competency ($\beta = 0.454$, $p < 0.01$) at the highest level, followed by business partner skill ($\beta = 0.398$, $p < 0.01$) dynamic learning skill ($\beta = 0.356$, $p < 0.01$), and soft skill ($\beta = 0.290$, $p < 0.01$), respectively. Professional organizations and education institutions can use these research results to improve current accounting professional development programs or improve student learning to prepare future professionals in the digital age.

Keywords: Competency, Accountant, Skills, Digital Age

1. บทนำ

โลกในยุคดิจิทัลที่ทุกอย่างก้าวหน้าไปไกลมากขึ้นตามเทคโนโลยี และพฤติกรรมการใช้งานเทคโนโลยีมีการพัฒนาและเดินหน้าไปอย่างสม่ำเสมอ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้เข้ามามีอิทธิพลกับระบบเศรษฐกิจและสังคม (กัญญาพร จันทร์ประสิทธิ์, 2563) ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในระบบเศรษฐกิจโดยมีการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพตั้งแต่ภาคการผลิตจนถึงภาคการขาย พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการทำงาน ลดต้นทุน สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการต่างๆ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตมวลรวมของประเทศ จึงอาจเรียกเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันว่าเป็นยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) (สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2561) โดยรูปแบบของเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ประเทศต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน ได้แก่ การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับการเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงานกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานและกลุ่มที่อยู่ในตลาดแรงงานในปัจจุบัน ให้สอดคล้องกับสาขาการผลิตและบริการเป้าหมายและการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ในอดีตนั้นบทบาทหน้าที่ของนักบัญชี คือ การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ จำแนกแยกแยะ จัดประเภท สรุป และรายงานข้อมูลทางการบัญชีแก่ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ทำบัญชีจะต้องจัดทำบัญชีเพื่อแสดงผลการดำเนินงาน ตามมาตรฐานการบัญชีโดยมีเอกสารที่ใช้ประกอบการลงบัญชีให้ถูกต้องครบถ้วน (วสันต์ ครองมี, ปุณยวีร์ ยังดี และ พุฒิสรรค์ เกตุมรรค, 2563)

ในยุคปัจจุบันที่ Digital Technology เข้ามามีบทบาทสูงขึ้นในงานบัญชีของเรา เครื่องมือต่างๆ ไม่ว่าจะเป็ น Robotic Process Automation (RPA), Blockchain, Optical Character Recognition (OCR), Workflow หรือ Software Application อื่นๆ ถูกนำมาใช้ ทั้งเพื่อลดข้อผิดพลาด ลดต้นทุนในการทำงาน หรือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้นักบัญชีต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองออกจาก Comfort Zone เรียนรู้ทักษะใหม่ๆ เพิ่มบทบาทในการสนับสนุน สร้างคุณค่า นำข้อมูล และเครื่องมือมาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อช่วยธุรกิจในการตัดสินใจและขับเคลื่อนกลยุทธ์องค์กร รวมทั้งเป็นคู่คิดให้กับธุรกิจที่เราดูแล (จดหมายข่าวสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2564) ดังนั้น นักบัญชีในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) จึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพตนเองในด้านต่างๆ มากขึ้น เช่น การแปลงข้อมูลเป็นข่าวสารและสารสนเทศเพื่อเตรียมพร้อมที่จะใช้ประกอบการตัดสินใจ การนำเสนอทั้งด้านการพูดและการเขียน การมีทักษะด้านการเป็นผู้นำในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านการตัดสินใจ ด้านการเชื่อมโยงกลยุทธ์กับวัตถุประสงค์ขององค์กร ด้านการมีทัศนวิสัยที่ดีสำหรับองค์กร และด้านการสื่อสารที่ดี รู้จักสร้างความสัมพันธ์กับฝ่ายอื่นๆ ในองค์กร เพื่อนำข้อมูลของทุกฝ่ายมาร่วมวิเคราะห์และคาดการณ์อนาคต จัดทำเป็นรายงานให้ผู้บริหารใช้ในการวางกลยุทธ์เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ในการรวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลอย่างมีระบบและรวดเร็ว ในรูปแบบที่เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์ ตลอดจนการนำเทคโนโลยีต่างๆ มาประยุกต์ใช้กับงานบัญชีได้อย่างเหมาะสม (อมรรัตน์ ศรีชัย, 2561)

จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลนอกจากจำเป็นต้องมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีและมีจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชีแล้ว ยังต้องเพิ่มทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อการประกอบวิชาชีพในยุคดิจิทัล ทั้งด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นวัตกรรมใหม่ๆ อีกทั้งยังต้องเปลี่ยนบทบาทจากการเป็นเพียงผู้สนับสนุนข้อมูลทางการบัญชีมาเป็นผู้นำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูลช่วยวางแผนและเป็นที่ปรึกษาที่ดีในการช่วยตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ (ปิยพงศ์ ประไพศรี และกาญจนา นันทพันธ์, 2563) เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของโลกอนาคต ซึ่งหมายถึงนักบัญชีจะต้องมีความเข้าใจในนวัตกรรมเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศทางการบัญชีพัฒนาทักษะด้านความรู้ (Hard Skills) และทักษะด้านทางสังคมหรือความฉลาดทางอารมณ์ (Soft Skills) เป็นทักษะที่ใช้ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อให้ทำงานร่วมกันได้ดีและประสบความสำเร็จ (โชษิตา คลายศรี และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ์, 2564)

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าในปัจจุบันนักบัญชีมีทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัลอะไรบ้างและให้ความสำคัญกับทักษะใด รวมถึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการปรับตัวของนักบัญชียุคดิจิทัลว่าส่งผลต่อการเพิ่มสมรรถนะนักบัญชีหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการปรับตัวของนักบัญชีในประเทศไทยให้มีความพร้อมในการเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัลอย่างสมบูรณ์ และสามารถเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะบัญชีขององค์กรวิชาชีพได้ในปัจจุบันและอนาคต

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการปรับตัวของนักบัญชีกับสมรรถนะของนักบัญชี ในยุคดิจิทัล

กรอบแนวคิด

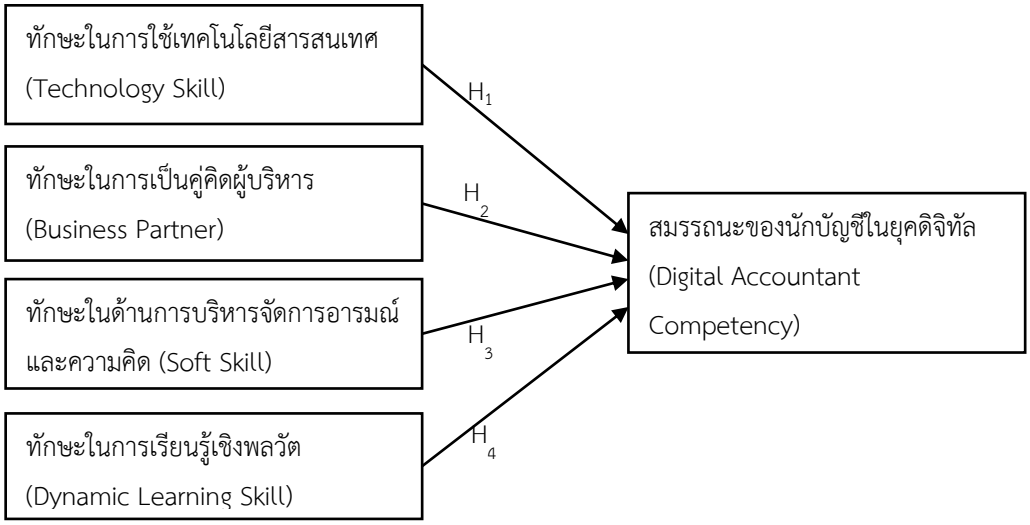

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

3. การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีดิจิทัล หมายถึง นักบัญชีที่มีทักษะ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในการคิดวิเคราะห์ปฏิบัติงานด้านวิชาชีพบัญชีได้อย่างถูกต้อง (อริยา สรศักดา, 2562) รวมทั้งมีความสามารถด้านการตัดสินใจ วิเคราะห์ความเสี่ยง วัดผลการดำเนินงาน การจัดเตรียมรายงาน และทักษะด้านการค้นคว้า เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติ (นภัทร จันทรจตุรภัทร, 2563)

ทักษะการปรับตัวในยุคดิจิทัล

ทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy, 1999) กล่าวถึง ระดับการปรับตัว (Adaptation Level) ซึ่งปัจจัยนำเข้าสู่ระดับการปรับตัวของบุคคล คือ ระดับหรือขอบเขตที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการตอบสนองทางบวกต่อสถานการณ์หนึ่ง หรือเป็นผลจากการที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้า (Roy, 1999) การปรับตัวของนักบัญชียุคดิจิทัล ต้องมีการพัฒนาตัวเอง มีความรู้ ความสามารถรอบด้าน ฉลาดคิดวิเคราะห์ รู้ทันสถานการณ์ การนำเทคโนโลยีเข้ามาจะช่วยในการจัดทำบัญชี และตรวจจับความผิดปรกติของข้อมูลได้ (ลัดดาวัลย์ ยอดบัว, 2563) รวมถึงการเพิ่มจุดเด่นด้าน Soft Skill ให้มากขึ้น (นันทวรรณ บุญช่วย, 2563) และผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะมีการเปลี่ยนบทบาทเป็นคู่คิดกับผู้บริหาร (Business Partner) เช่น การเน้นการวิเคราะห์เชิงลึก และซับซ้อนมากขึ้น (วษิณุ มณียศ, 2563) มีการปรับความคิดเพื่อสร้างบทบาทช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับองค์กร และเรียนรู้ที่จะประยุกต์ใช้เทคโนโลยี (วสันต์ ครองมี, ปุณยวีร์ ยังดี และพุฒิสรรค์ เกตุมรรค, 2563) ให้ทันโลกยุคดิจิทัล

ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Skill)

การเพิ่มขีดความสามารถในด้านการทำงานร่วมกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นการเพิ่มโอกาสสำหรับนักบัญชีในการให้บริการด้านบัญชีรูปแบบใหม่ (วันเพ็ญ กลิ่นพานิช, 2559) เป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อช่วยระบบทางการเงิน (ธนภรณ์ แสงโชติ และ อัญณิฐา ดิษฐานนท์, 2562) เช่น

ระบบการยื่นเอกสารผ่านอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการนำเครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบันมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกันหรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานหรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในยุคดิจิทัล ต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล คือ ระบบการยื่นเอกสารผ่านอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจาก กรมสรรพากรได้มีการพัฒนาระบบเพื่อให้ผู้เสียภาษีสามารถดำเนินการผ่านช่องทางทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้สถานประกอบการ ทั้งในด้านการประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (ณัชชา คล้ายสุบรรณ, 2562) นอกจากนี้ เพ็ญนภา เกื้อเกตุ, ภูริชาติ พรหมเต็ม และ วิโรจน์ ไพบูลย์เวชสวัสดิ์ (2563) พบว่า ความเป็นมืออาชีพของนักบัญชียุคดิจิทัล ด้านความรู้ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการดำเนินงาน และคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ ต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี ซึ่งส่งผลต่อระดับการพิจารณาในการคัดเลือกรับนักบัญชี (พิชญุตม์ ภาศักดี และ กุสุมา ดำพิทักษ์, 2564) จากที่ได้กล่าวข้างต้นนำมาซึ่งการกำหนดสมมติฐานงานวิจัยดังนี้

สมมติฐานที่ 1: ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

ทักษะในการเป็นคู่คิดผู้บริหาร (Business Partner)

นักบัญชียุคดิจิทัลจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากที่มองว่าตนเองมีหน้าที่บันทึกข้อมูลการเงินและจัดทำรายงานทางการเงินเสนอผู้บริหาร หรือมองว่าเรื่องการเดินหน้าธุรกิจเป็นเรื่องของฝ่ายขายหรือฝ่ายการตลาดเป็นหลัก คือ ต้องปรับบทบาทสู่การเป็นคู่คิดให้ผู้บริหาร ต้องปรับตัวเองเป็นนักวิเคราะห์ข้อมูลที่ดี ก้าวให้ทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งควรติดตามข่าวสารใหม่ๆ ในโลกการเงินด้วย (ธรรมนิติ, 2560) การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า เทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลต้องปรับบทบาทตนเอง ในด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ธุรกิจรวมถึงเป็นคู่คิดกับเจ้าของธุรกิจ เพื่อให้ตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป (ปิยะพงษ์ ประไพศรี และ กาญจนา นันทพันธ์, 2563) นอกจากนี้ สุดธิดา การด (2562) ยังพบว่า นักวิชาชีพบัญชียุคดิจิทัล ต้องมีการพัฒนาความรู้ความสามารถด้านกลยุทธ์ธุรกิจและการจัดการให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล จากที่ได้กล่าวข้างต้นนำมาซึ่งการกำหนดสมมติฐานงานวิจัยดังนี้

สมมติฐานที่ 2: ทักษะในการเป็นคู่คิดผู้บริหารมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

ทักษะในการบริหารจัดการด้านอารมณ์และความคิด (Soft Skill)

ทักษะในการบริหารจัดการด้านอารมณ์และความคิด เป็นทักษะที่แสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือที่เกี่ยวกับวิธีการที่บุคคลเข้าถึงชีวิตและการทำงาน ได้แก่ ทักษะบุคคล มนุษยสัมพันธ์ทักษะ ทักษะทางสังคม หรือทักษะที่ถ่ายทอดได้ (Frank, 2019) ทักษะในการบริหารจัดการด้านอารมณ์และความคิด เป็นความสามารถทั่วไปที่ยากต่อการประเมิน บางครั้งเรียกว่าคุณสมบัติส่วนตัวเพราะขึ้นอยู่กับลักษณะของบุคคลและสะสมด้วยประสบการณ์ส่วนตัว แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะการแก้ปัญหา 2) ทักษะการสื่อสาร 3) ทักษะการปรับตัว 4) ทักษะด้านธุรกิจที่เฉียบแหลม 5) ทักษะความเป็นผู้นำ (สุกิจ วงศ์ถาวราวัฒน์, 2564) การทำงานเป็นทีมสามารถสร้างประโยชน์ให้กับองค์กรได้ เนื่องจาก ผลรวมของความพยายามที่ประสานกันช่วยให้พวกเขาบรรลุวัตถุประสงค์และเพิ่มประสิทธิภาพของทรัพยากร นอกจากนี้ ผลกระทบเชิงบวกยังเป็นประโยชน์ต่อ

เพื่อนร่วมทีม พวกเขาสามารถเพิ่มประสิทธิภาพความพยายามของพวกเขาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่แต่ละบุคคลจะต้องทำงานมากขึ้น แต่ละความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่รู้สึกมีคุณค่าและมีแรงจูงใจ ซึ่งจะสร้างมากขึ้นความพึงพอใจ ความผูกพันทางอารมณ์ยังถูกสร้างขึ้นกับเพื่อการทำงานเป็นทีมสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานที่น่าพึงพอใจผลผลิตที่สูงขึ้นและความสามารถในการแข่งขันขององค์กร (Ramírez & Partida, 2021)

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า สุกิจ วงศ์ถาวราวัฒน์ (2564) กล่าวว่า ทักษะ Soft Skill เป็นทักษะที่นักบัญชีต้องมีในอนาคต โดยอ้างอิงจากวิจัยของ World Economic Forum (WEF) ในปี 2563 ได้ประเมินผลกระทบจาก COVID-19 เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยสรุปอย่างมีนัยสำคัญว่าภายในปี 2568 ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต้องได้รับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ (Reskilling) ให้สอดรับกับความต้องการตลาดในอนาคต ทั้งนี้ 8 ใน 10 ของทักษะในอนาคตนั้นเกี่ยวข้องกับทักษะด้าน Soft Skill รวมทั้ง อมรรัตน์ ศรีชัย (2562) พบว่า การพัฒนาศักยภาพตนเองด้านการเรียนรู้ ด้านการสื่อสาร และด้านการเป็นผู้นำ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพด้านความเชี่ยวชาญในวิชาชีพของนักบัญชีในยุคเศรษฐกิจดิจิทัลและด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา จากที่ได้กล่าวข้างต้นนำมาซึ่งการกำหนดสมมติฐานงานวิจัยดังนี้

สมมติฐานที่ 3: ทักษะในการบริหารจัดการด้านอารมณ์และความคิดมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

ทักษะในการเรียนรู้เชิงพลวัต (Dynamic Learning Skill)

ความสามารถเชิงพลวัต สามารถอธิบายได้ 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพลวัต (Dynamic) คือ ความสามารถขององค์กรในการสร้างสิ่งใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และ 2) ด้านความสามารถ (Capability) คือ ใช้ทักษะและความรู้ใหม่ในการรวมกลุ่มทรัพยากร (Integration) ที่ทำเป็นประจำและต่อเนื่องให้เกิดความเชี่ยวชาญในงานนั้นๆ และปรับโครงสร้างใหม่ (Reconfiguring) ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงขององค์กร (ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา และคณะ, 2559) เพื่อรักษาความได้เปรียบในการแข่งขันที่ยั่งยืน (ธนิต รัชตะชาติ, 2560) ในอนาคตโปรแกรมด้านบัญชี ข้อมูลการเงิน รวมถึงโปรแกรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจะเข้าไปอยู่ในระบบคลาวด์มากขึ้น รวมถึงมีการพัฒนาโปรแกรมและแอปพลิเคชันด้านบัญชีออกมาให้เลือกใช้งานได้อย่างหลากหลายมากขึ้น นอกจากนี้ การติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐที่ล้วนปรับไปสู่การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ นักบัญชียุคดิจิทัลจึงต้องเรียนรู้สิ่งเหล่านี้ให้ทัน เพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไปได้อย่างเต็มที่ นักบัญชียุคดิจิทัลควรติดตามข่าวสารใหม่ๆ ในโลกการเงินอยู่เสมอ เช่น หากเอ่ยถึงชื่อ Bitcoin, Ethereum, Ripple, Litecoin, Dash, NEM, Monero, Bytecoin, Stellar, Lumens คือ ชื่อของ “สกุลเงินดิจิทัล” ที่มีการใช้งานอยู่จริงบนโลก แม้ว่าการใช้เงินดิจิทัลจะยังไม่ได้รับการยอมรับในหลายประเทศ แต่ทว่าประเทศมหาอำนาจอย่างจีนและรัสเซียต่างก็ให้ความสนใจและกำลังเดินหน้าพัฒนาสกุลเงินดิจิทัลของตนเอง อีกทั้งมีผู้คนและองค์กรธุรกิจจำนวนไม่น้อยที่ยอมรับการใช้เงินดิจิทัลเหล่านี้เช่นเดียวกัน เรื่องราวข่าวสารเช่นนี้นักบัญชีควรติดตาม เพราะวันหนึ่งในอนาคตมันอาจเป็นสิ่งที่เข้ามาสร้างโอกาสและสีสันทางธุรกิจหรือเข้ามาเป็นอุปสรรคให้กับนักบัญชี (ธรรมนิติ, 2560)

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ทักษะของนักบัญชียุคดิจิทัลทักษะด้านการปรับตัว และทักษะด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชี (วสันต์ ครองมี, ปุณยวีร์ ยังดี และพุฒิสรรค์ เกตุมรรค, 2563) จากที่ได้กล่าวข้างต้นนำมาซึ่งการกำหนดสมมติฐานงานวิจัยดังนี้

สมมติฐานที่ 4: ทักษะในการเรียนรู้เชิงพลวัตมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

4. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นักบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีในประเทศไทย โดยอ้างอิงจำนวนผู้ทำบัญชีจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ปี 2563 มีจำนวนผู้ทำบัญชี 68,805 คน กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้สูตรการหากลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973)

2. การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นจากการทบทวนงานเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานด้านบัญชี ข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัล จำนวน 20 ข้อ ได้แก่ 1. ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 ข้อ 2. ทักษะในการเป็นคู่คิดผู้บริหาร จำนวน 4 ข้อ 3. ทักษะในด้านอารมณ์และการบริหารจัดการความคิด จำนวน 6 ข้อ และ 4. ทักษะในการเรียนรู้เชิงพลวัต จำนวน 5 ข้อ ปรับปรุงจากงานวิจัยของณัชชา คล้ายสุบรรณ (2562); อริยา สรศักดา (2562); ทวิชชัย อุรัจฉัท และ ชุมพล รอดแจ่ม (2562) และ Yee, Kui, and Wei (2015) ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (1 = น้อยที่สุด ไปจนถึง 5 = มากที่สุด)

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล จำนวน 15 ข้อ ปรับปรุงจากงานวิจัยของสุธาสินี จำปาแดง (2562) และ มารีนี กอรา (2559) ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (1 = น้อยที่สุด ไปจนถึง 5 = มากที่สุด)

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ในการพัฒนาทักษะของนักบัญชียุคดิจิทัล โดยเป็นคำถามปลายเปิด

การตรวจสอบเครื่องมือ

แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ทำการตรวจสอบพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อหาค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) พร้อมทั้งปรับแก้ภาษาที่ใช้ โดยข้อคำถามของผู้วิจัยมีค่าเฉลี่ย IOC ผ่านเกณฑ์ ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปทุกข้อ นอกจากนี้แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาได้นำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.793–0.837 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (Hair et al., 2010)

3. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้รวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักบัญชีที่ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ทำบัญชีในประเทศไทย ผ่านทางจดหมายอิเล็คทรอนิคส์ (E-mail) โดยแบบสอบถามที่

ได้รับกลับคืนมาจะถูกทำการคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งมีทั้งหมด 156 ชุด คิดเป็นอัตราการตอบกลับร้อยละ 39

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) สำหรับทดสอบสมมติฐานงานวิจัย

5. ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 82.20) อายุอยู่ระหว่าง 30-35 ปี (ร้อยละ 35.40) ระดับการศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 83.20) และมีอายุการทำงานมากกว่า 5 ปี (ร้อยละ 64.30)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

ทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.48	0.62	มาก
ทักษะในการเป็นคู่คิดผู้บริหาร	4.47	0.82	มาก
ทักษะในด้านการบริหารจัดการอารมณ์และความคิด	4.41	0.72	มาก
ทักษะในการเรียนรู้เชิงพลวัต	4.42	0.69	มาก
รวม	**4.45**	**0.71**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า นักบัญชีให้ความสำคัญกับทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า นักบัญชีให้ความสำคัญกับทักษะต่างๆ ใกล้เคียงในระดับมากทุกด้าน โดยให้ความสำคัญกับทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นลำดับแรก ($\bar{X}$ = 4.48) รองลงมาคือ ทักษะในการเป็นคู่คิดผู้บริหาร ทักษะในการเรียนรู้เชิงพลวัต และทักษะในด้านการบริหารจัดการอารมณ์และความคิด ($\bar{X}$ = 4.47, 4.42 และ 4.41 ตามลำดับ)

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการปรับตัวของนักบัญชีกับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

ในเบื้องต้นก่อนการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ได้วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปร โดยพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์น้อยกว่า 0.80 ($r < 0.80$) จากการทำเมทริกซ์สหสัมพันธ์ (Correlation Matrix) (Hair et al., 2010) นอกจากนี้ยังพิจารณาค่า Tolerance และค่า VIF จากการทดสอบตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร พบว่า มีค่า Tolerance สูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องมากกว่า 0.1 และ VIF มีค่าตั้งแต่ 1.841-2.904 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระมีไม่ปัญหา (Multicollinearity) และมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการปรับตัวของนักบัญชีกับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

ทักษะการปรับตัวของนักบัญชี	**สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล**		t	Sig.	Tolerance	VIF
	β	Std. Error				
ค่าคงที่	0.082	0.168	0.489	0.625	0.371	2.699
ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	0.454	0.041	3.043	0.000*	0.469	2.134
ด้านการเป็นคู่คิดผู้บริหาร	0.398	0.043	2.653	0.000*	0.543	1.841
ด้านการบริหารจัดการอารมณ์และความคิด	0.290	0.043	2.132	0.000*	0.361	2.767
ด้านการเรียนรู้เชิงพลวัต	0.356	0.037	2.696	0.000*	0.344	2.904
R^2 = 0.729						
Adj R^2 = 0.615						
F = 47.368 (0.000**)						

** p-value < 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ พบว่า ทักษะการปรับตัวของนักบัญชีทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยผลการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ มีดังนี้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล (**β** = 0.454, p < 0.01) ทักษะการเป็นคู่คิดผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล (**β** = 0.398, p < 0.01) ทักษะการเรียนรู้เชิงพลวัตมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล (**β** = 0.356, p < 0.01) และทักษะการบริหารจัดการอารมณ์และความคิดมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล (**β** = 0.290, p < 0.01) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานที่ 1-4

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากงานวิจัย เรื่อง สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล: ทักษะการปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลง ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัลและความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการปรับตัวของนักบัญชีกับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ซึ่งสามารถอภิปรายผลการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

ระดับทักษะการปรับตัวของนักบัญชีในยุคดิจิทัล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะที่นักบัญชีให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก คือ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ ทักษะในการเป็นคู่คิดผู้บริหาร ทักษะในการเรียนรู้เชิงพลวัต และทักษะในด้านการบริหารจัดการอารมณ์และความคิด ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการปรับตัวของนักบัญชีกับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล พบว่า ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของณัชชา คล้ายสุบรรณ (2562) เรื่อง คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานการณ์ประกอบการในยุคดิจิทัล จากผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้จัดการ

ฝ่ายบัญชีต่อคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในยุคดิจิทัล ได้แก่ คุณสมบัติด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางลักษณะเฉพาะบุคคล คุณสมบัติด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านการบัญชีการเงินและวิชาที่เกี่ยวข้อง ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล คือ ระบบการยื่นเอกสารผ่านอิเล็กทรอนิกส์ คุณสมบัติด้านทักษะด้านภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชญุตม์ ภาศักดี และกุสุมา ดำพิทักษ์ (2564) เรื่อง คุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ที่มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชีใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการวิจัย พบว่า คุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ 2) จรรยาบรรณทางวิชาชีพ 3) ความสามารถในการใช้ความรู้ทางบัญชี 4) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี 5) ความสามารถใช้โปรแกรมภายในองค์กร (ERP) และเครื่องมือจัดทำรายงาน และ 6) ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี ซึ่งสามารถอธิบายคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ ได้ร้อยละ 55.912 และอิทธิพลของคุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ 2) จรรยาบรรณทางวิชาชีพ 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบัญชี 4) ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและบัญชีภาษี ส่งผลต่อระดับการพิจารณาในการคัดเลือกรับนักบัญชี อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ทักษะในการเป็นคู่คิดผู้บริหารมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับวารสารของปิยะพงษ์ ประไพศรี และกาญจนา นันทพันธ์ (2563) เรื่อง แนวทางการพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล โดยให้รายละเอียดไว้ว่า เทคโนโลยีในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สิ่งที่ส่งผลต่อผู้คนอย่างเห็นได้ชัดที่สุด คือ ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่นำพาโลกของเราเข้าสู่ “ยุคดิจิทัล” อย่างรวดเร็ว สำหรับแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถในการพัฒนาวิชาชีพบัญชีและปรับบทบาทตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี รวมถึงจะต้องมีคุณภาพการบริหารงานที่ดี มีความเป็นผู้นำ เป็นผู้จัดการด้านข้อมูลข่าวสาร มีความรอบรู้และเข้าใจในงานด้านอื่นๆ ขององค์กร แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจและให้ความสำคัญกับระบบธรรมาภิบาลเพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องและตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปและมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ธุรกิจ รวมถึงเป็นคู่คิดกับเจ้าของธุรกิจให้ได้ และผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องตระหนักถึงความสำคัญต่อการพัฒนาวิชาชีพบัญชี โดยการเพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านมาตรฐานการบัญชี และกฎหมายภาษีอากรรวมถึงติดตามข่าวสารข้อมูลทางการเงินเพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดธิดา การด (2562) เรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักวิชาชีพบัญชียุคดิจิทัลของสถานประกอบการ ในจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านภาษีอากร ด้านเทคโนโลยีช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมยุคดิจิทัล ด้านกลยุทธ์ธุรกิจและการจัดการด้านเทคโนโลยีที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมอุตสาหกรรม 4.0 ด้านการสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการเงินและการบริหารการเงิน ด้านการบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน ด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและองค์กร ด้านการบัญชีบริหาร ด้านกฎหมายและข้อบังคับทางธุรกิจ ด้านการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน

ทักษะในการเรียนรู้เชิงพลวัตมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของวสันต์ ครองมี, ปุณยวีร์ ยังดี และพุฒิสรรค์ เกตุมรรค (2563) เรื่อง ผลกระทบของทักษะนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า ทักษะของนักบัญชี

ยุคดิจิทัลด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทักษะด้านการปรับตัว ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ และทักษะด้านการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชี

ทักษะในการบริหารจัดการด้านอารมณ์และความคิดมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ ศรีชัย (2562) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาศักยภาพตนเองกับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล จากผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาศักยภาพตนเอง ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ด้านการสื่อสาร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการเป็นผู้นำ ด้านจริยธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเป็นมืออาชีพด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องของนักบัญชีในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และการพัฒนาศักยภาพตนเอง ได้แก่ ด้านความคิด มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความเป็นมืออาชีพด้านความสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องของนักบัญชีในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ทักษะการปรับตัวในยุคดิจิทัล ได้แก่ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Technology Skill) ทักษะในการเป็นคู่คิดผู้บริหาร (Business Partner) ทักษะในการบริหารจัดการด้านอารมณ์และความคิด (Soft Skill) ทักษะในการเรียนรู้เชิงพลวัต (Dynamic Learning Skill) มีความสำคัญในการเพิ่มสมรรถนะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล นักบัญชีสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ เช่น ทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ ทักษะในการสื่อสาร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ทักษะการใช้งานคอมพิวเตอร์ เช่น ใช้โปรแกรม Microsoft Office และโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ได้อย่างคล่องแคล่ว แก้ปัญหาเบื้องต้นได้อย่างทันท่วงที

ทักษะในการสื่อสาร เช่น มีความสามารถในการสื่อสารได้หลากหลายภาษา ต้องมีการสื่อสารที่ชัดเจนเข้าใจง่ายและตรงไปตรงมาให้กับลูกค้าหรือบุคคลที่ต้องการข้อมูล

2. ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ องค์การสามารถนำทักษะที่กล่าวมาไปใช้เป็นเกณฑ์ในการสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อเข้ามาปฏิบัติงานในองค์การ

3. ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ องค์การสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานในช่วงการเปลี่ยนแปลงของยุคดิจิทัล

4. ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สถาบันศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเพิ่มสมรรถนะทางการบัญชีที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการปรับตัวในยุคดิจิทัลในด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล โดยทำการทบทวนวิจัยเพิ่มเติมในทักษะการปรับตัวที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ครอบคลุมและมีความครบถ้วนในทุกๆ ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

2. ควรศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง เช่น ผู้ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบัญชีบัณฑิต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ที่กำลังศึกษาในหลักสูตรบัญชีบัณฑิตสำหรับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล

8. เอกสารอ้างอิง

กัญญาพร จันทร์ประสิทธิ์. (2564). *ประสิทธิภาพนักบัญชียุคดิจิทัลของสถานประกอบการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

เกษม สุวรรณกุล. (2563). *เศรษฐกิจดิจิทัล: ความท้าทายของเศรษฐกิจไทยในอนาคต* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลิตพันธ์ บุญมีสุวรรณ. (2561). สังคมไร้เงินสด Cashless Society. *วารสารธุรกิจปริทัศน์, 10*(2), 235-248.

โชษิตา คลายศรี, และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินิทธิ์. (2564). นวัตกรรมเทคโนโลยีและสารสนเทศส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรทางบัญชีขององค์กรและประสิทธิภาพในงานบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพและปริมณฑล. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 8*(8), 107-119.

ณัชชา คล้ายสุบรรณ. (2562). *คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในยุคดิจิทัล* (รายงานผลการวิจัย). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ทวิชชัย อุรัจฉัท, และชุมพล รอดแจ่ม. (2562). ความรู้และความสามารถทางวิชาชีพของนักบัญชีตามมาตรฐานระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพในสถานประกอบการเขตอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 5*(2), 165-177.

ธนภรณ์ แสงโชติ. (2562). *การยอมรับเทคโนโลยีทางการเงิน กรณีศึกษา เทคโนโลยี MyMo Mobile Banking บริบท ธนาคารออมสิน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธนิต รัชตะชาติ. (2560). *ปัจจัยองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสามารถเชิงพลวัตขององค์กรที่ดำเนินธุรกิจประเภทไอทีซิสเต็มอินทิเกรเตอร์และบริการด้านไอทีในประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ธรรมนิติ. (2560). ปรับมุมคิด...สู่การเป็น “นักบัญชียุคดิจิทัล”. สืบค้นเมื่อ 26 กันยายน 2564, จาก https://www.dst.co.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1541:digital- era-accountants&catid=29&Itemid=180&lang=en

นภัทร จันทรจตุรภัทร. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการมุ่งเน้นสมรรถนะทางด้านวิชาชีพบัญชีแบบมืออาชีพและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 12*(1), 112-124.

นันทวรรณ บุญช่วย. (2563). ยุคพลิกผันทางเทคโนโลยีกับการพัฒนานักบัญชีนวัตกร. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 3*(1), 15-26.

ปิยพงศ์ ประไพศรี และกาญจนา นันทพันธ์. (2563). แนวทางการพัฒนาวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัล. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 7*(12), 422-435.

พิชญุตม์ ภาศักดี และกุสุมา ดำพิทักษ์. (2564). คุณสมบัติของนักบัญชียุคใหม่ที่มีผลต่อการพิจารณาคัดเลือกรับนักบัญชีในจังหวัดนครศรีอยุธยา. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, 10*(1), 135-144.

เพ็ญนภา เกื้อเกตุ, ภูริชาติ พรหมเต็ม และวิโรจน์ ไพบูลย์เวชสวัสดิ์. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชียุคดิจิทัลและประสิทธิภาพการดำเนินงานของกิจการห้างหุ้นส่วนจำกัดในจังหวัดยะลา. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 12*(1), 154-166.

ไพโรจน์ ปิยะวงศ์วัฒนา, อรุณรัตน์ ชินวรณ์, โสภาพร กล่ำสกุล และคงขวัญ ศรีสะอาด. (2559). การเรียนรู้ขององค์กรและความสามารถเชิงพลวัตที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน. *WMS Journal of Management Walailak University, 5*(3), 22-34.

มารีนี กอรา, และกุลวดี ลิ่มอุสันโน. (2560). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีและการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน 5 จังหวัดชายแดนใต้. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4*(2), 38-50.

ลัดดาวัลย์ ยอดบัว. (2563). 5 ข้อ ที่นักบัญชียุคใหม่ต้องปรับตัวกับ AI. สืบค้นเมื่อ 26 กันยายน 2564, จาก https://www.spu.ac.th/fac/account/th/content.php?cid=19972#

วริยา ปานปรุง, ทิวัตถ์ มณีโชติ, ชัชสรัญ รอดยิ้ม, และนัฐพงศ์ ส่งเนียม. (2563). การพัฒนารูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่ส่งผลต่อสมรรถนะของนักบัญชีในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย, 12*(1), 22-35.

วษิณุ มณียศ. (2563). การศึกษาฉากทัศน์ของนักบัญชีวิชาชีพเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาทักษะและวิชาชีพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

วสันต์ ครองมี, ปุณยวีร์ ยังดี, และพุฒิสรรค์ เกตุมรรค. (2020). ผลกระทบของทักษะนักบัญชียุคดิจิทัลที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในสำนักงานบริการด้านบัญชี จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2*(1), 67-86.

วันเพ็ญ กลิ่นพานิช. (2559). *การเตรียมความพร้อมของนักบัญชีที่มีต่อศักยภาพการแข่งขันใน AEC ของนักบัญชีในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (รายงานผลการวิจัย). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2564). Soft Skill ทักษะที่นักบัญชีในโลกอนาคตต้องมี. *Newsletter จดหมายข่าวสารวิชาชีพนักบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์,* 9(98), 14-16. สืบค้นจาก https://www.tfac.or.th/Article/Detail/137669

สุดธิดา การด. (2562). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลของสถานประกอบการในจังหวัดเลย* (สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สุธาสินี จำปาแดง. (2562). *สมรรถนะของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบบัญชีสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจโรงแรม ในเขตภาคกลาง* (สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

อมรรัตน์ ศรีชัย. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาศักยภาพตนเองกับความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

อริยา สรศักดา. (2562). *สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลเพื่อพัฒนาคุณภาพ* (สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

Frank, E. J. (2019). Soft skill development in a total enterprise simulation. *Business Education Innovation Journal, 11*(1), 78-82.

Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. & Anderson, R. E. (2010). Multivariate Data Analysis (7th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

Ramírez, M. O. G., & Partida, M. A. S. L. (2021). THE MAGIC OF TEAMWORK. *Revista Digital Negoteck*. Yee Ting Ngoo, Kui Ming Tiong, and Wei Fong Pok. Bridging the Gap of Perceived Skills between Employers and Accounting Graduates in Malaysia. *American Journal of Economics, 5*(2), 98-104.